

Statut

dla

obwodowego miasta Rzeszowa.

Część I.

O obrębie miasta, jego mieszkańcach i tychże stosunkach do gminy.

§. 1.

Obręb miasta Rzeszowa obejmuje wszystkie w katastrze podatkowym lub w księgach gruntowych tego miasta zapisane grunta i zabudowania.

Zmiana obrębu miasta może nastąpić tylko w sposób niniejszem statutem oznaczony.

§. 2.

Członkowie gminy i obcy.

Gmina składa się:

- a) z członków gminy, i
- b) z obcych.

Członkami gminy są:

1. ci, którzy ze względu na swoją osobę stale do gminy należą, a właściwie
    - a) obywatele, którzy prawo obywatelstwa miejskiego otrzymali i
    - b) przynależni do gminy, albo
  2. uczestnicy gminy, którzy nie należąc ze względu na swoją osobę do gminy, jednak w jej obrębie majątek lub dochód z zatrudnienia stałego pochodzący posiadają.
- Obcymi w gminie są ci, którzy nie będąc członkami gminy w niej przebywają.

§. 3.

Nabywanie prawa należności do gminy.

Nabywanie prawa należności do gminy jako i utratę tegoż określa ustawa z dnia 3. Grudnia 1863 r. (№ 105 Zb. us. pańs.).

§. 4.

Nabywanie prawa obywatelstwa miejskiego.

Prawo obywatelstwa miejskiego nabywa się jedynie mocą uchwały rady miejskiej.

Prawo obywatelstwa miejskiego nadane być może tylko osobom płci męskiej, należącym do gminy miasta Rzeszowa, które

- a) mają prawo rozrządzać osobą swoją i majątkiem,
- b) życie nienaganne prowadzą, i
- c) albo są w posiadaniu nieruchomości, czy to jako właściciele, czy to jako do żywotnicy, albo prowadzą przedsiębiorstwo podlegające podatkowi zarobkowemu, albo też chociaż nieposiadają nieruchomości ani prowadzą przedsiębiorstwo podlegające podatkowi zarobkowemu, albo też chociaż nieposiadają nieruchomości, ani prowadzą przedsiębiorstwa podatkowi zarobkowemu ulegającego, mają jednak środki dostateczne do utrzymania siebie i swęj rodziny.

W razie odmówienia, rada miejska nie jest obowiązana do wyfuzczenia powodów, a przeciw jęj uchwale dalsze odwołanie miejsca mieć nie może.

§. 5.

Kto na własną prośbę prawo obywatelstwa miejskiego otrzyma, ten winien zapłacić takse do kasy gminnej, której ilość rada miejska osobną uchwałą naznaczy, a dopiero po złożeniu téjże taksy może używać praw obywatelom miejskim przysługujących.

Radzie miejskiej służy prawo uwolnienia od téj taksy.

§. 6.

Otrzymujący obywatelstwo miejskie, złoży w obecności burmistrza i radnych miejskich uroczyste przyrzeczenie, że obowiązki oby-

watela miejskiego starannie pełnić, i dobro gminy według możności popierać będzie.

§. 7.

Utrata prawa obywatelstwa.

Obywatel miejski traci prawo obywatelstwa:

- a) z utratą należności do gminy
- b) przez formalne zrzeczenie się,
- c) jeżeli uznany jest winnym zbrodni popełnionej z chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej, albo takowegoż przekroczenia lub przestępstwa,
- d) jeżeli po ogłoszeniu upadłości jego majątku lub po rozpoczęciu postępowania ugody z wierzycielami, za winnego uznany będzie, i
- e) jeżeli w skutek czynu w chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej dokonanego, w drodze postępowania dyscyplinarnego urząd lub posadę utraci.

§. 8.

Obywatel miejski, może także uchwałą rady miejskiej, prawa obywatelstwa być pozbawiony, a to:

- a) jeżeli wyrokiem prawomocnym uznany jest winnym czynu niesławę na niego ściągającego, lub jeżeli prowadzi życie niemoralne, dające powód do zgorzenia publicznego.
- b) jeżeli przekonany jest o czyn z namiętnością na szkodę gminy dokonany,
- c) jeżeli bez dostatecznej przyczyny obowiązzków urzędu lub posady, do której wyborem gminy jest powołanym, pełnić nie chce.

§. 9.

Prawo obywatelstwa honorowego.

Osobom, które dla kraju lub gminy szczególnie zasługi położyły może rada miejska bez względu na miejsce ich zamieszkania i na ich należność do innej gminy, nadać prawo obywatelstwa honorowego, przez co oni stają się uczestnikami praw obywateli miejskich, nie wchodząc w ich obowiązki.

Nadanie takiego prawa nie pociąga za sobą zmiany w należności do gminy.

Prawo honorowego obywatelstwa utracia się w wypadkach w §. 7. lit. b) c) d) e) i w §. 8. wskazanych.

§. 10.

Prawa członków gminy i obcych w ogólności.

Każdy w gminie ma prawo.

- a) do opieki zabezpieczającej osobę i własności jego, w obrębie gminy znajdującego się, i
- b) do korzystania stósownie do istniejących urzędzeń z przedmiotu i z zakładów na publiczny użytek przeznaczonych.

§. 11.

Prawa członków i należących do gminy.

Oprócz praw wyliczonych w §. 10 przysługuje członkom i należącym do gminy.

- a) prawo do pobytu w obrębie gminy
- b) w razie zubożenia i niezdolności do pracy, upoważnienie domagania się wsparcia z funduszków gminy, stósownie do urzędzeń istniejących względem ubogich.

§. 12.

Prawo obywatelstwa miejskiego obejmuje w sobie wszelkie prawa przysługujące należącym do gminy — a nadto jeszcze prawo do korzystania z tych fundacyi i urzędzeń, które dla obywateli miejskich i ich rodzin są przeznaczone.

§. 13.

Obowiązki członków gminy i obcych.

Obowiązkiem członków gminy i obcych jest:

- a) stósować się do rozporządzeń wydanych przez gminę w zakresie działania jaki jej z ustaw przysłuża,
- b) ponosić stosunkowo ciężary gminy według przepisów w tym względzie obowiązujących.

§. 14.

Obowiązki obywateli miejskich.

Prócz obowiązków w §. 13. wymienionych ma nadto obywatel miasta Rzeszowa szczególny obowiązek zawiadywania tym urzędem, do którego wyborem gminy powołanym będzie.

§. 15.

Szczególne stosunki uczestników gminy i obcych.

Uczestnikom gminy i obcym pobyt w gminie wzbronionym być nie może, jeżeli

- a) wraz z swoją rodziną życie nienaganne prowadzą,
- b) mają środki dostateczne do utrzymania się,
- c) opłacają podatki na pokrycie potrzeb gminy ustanowione,
- d) zadość czynią warunkom przepisany do pobytu w gminie.

Uczestnik gminy lub obcy, któremu gmina wzbrania pobytu w swoim obrębie, ma prawo odwołania się do wydziału gminy wyższej.

§. 16.

Stosunki prawne prywatne.

Niniejszy statut nie narusza ani stosunków prawnych prywatnych w ogóle, ani też w szczególności praw własności i użytkowania, które przysługują bądź pojedynczym częściom gminy lub jej członkom, bądź całym klasom mieszkańców, stowarzyszeniom lub korporacyom.

Część II.

O zakresie działania gminy.

§. 17.

W ogólności.

Zakres działania gminy jest dwojaki:

- A) samoistny,
- B) poruczony.

Zakres działania samoistny to jest zakres działania w którego obrębie gmina z zacho-

waniem ustaw tak państwa jako też krajowych niezawisłe i samodzielnie uchwała i rozporządza, obejmuje w ogóle wszystko to co tylko interesów i dobra gminy wprost dotyczy i w granicach jej uprawnienia o własnych siłach załatwionem być może.

Poruczony zakres działania obejmuje sprawy odnoszące się do rządowej administracji, które gminie w drodze ustawy przykazane będą.

§. 18.

A) Zakres działania samoistny.

Sprawami do zakresu działania samoistnego należącemi zarządza gmina samodzielnie przez swoje organa, w granicach niniejszym statutem oznaczonych.

W szczególności.

§. 19.

a) Zmiana obrębu gminy.

Gmina stanowi o zmianie swego obrębu a to pod zastrzeżeniami w §. 80 tego statutu wymienionemi.

§. 20.

b) Przyznawanie prawa należności do gminy i udzielanie prawa obywatelstwa miejskiego.

Gmina przyznaje lub odmawia prawa należności do gminy w zakresie ustawy Państwa w §. 3. gminy statutu wymienionym.

Równie tylko gmina udziela w moc §. 4 i 9 tego statutu prawo obywatelstwa miejskiego.

Gmina prowadzi spisy wszystkich do niej należących (metryki), które przejrzeć każdemu wolno.

W celu dokładnego prowadzenia spisu ludności, będą wszyscy ci, bez różnicy wyznania, którzy do prowadzenia ksiąg ludności urodzeń, zawartych ślubów małżeńskich i zaszyłych śmierci są upoważnieni — obowiązani gminie co miesiąc wierzytelne odpisy wszystkich urodzonych zaślubionych i zmarłych przedkładać.

Każdy do gminy należący otrzyma na żądanie poświadczenie na dowód swjej przynależności.

Takie poświadczenie ma ważność tylko na lat cztery.

§. 21.

c) Ustanawianie urzędów miejskich.

Gmina ustanawia i organizuje wszystkie urzędy miejskie, i oznacza odnośnie do ustaw obowiązujących zakres ich działania, ona stanowi liczbę tudzież płacę urzędników i sług, mianuje ich i oddala, jak niemniej wyznacza emerytury według postanowień przez nią przyjętych.

§. 22.

d) Zarząd majątku.

Gmina zarządza swoim majątkiem samodzielnie i niezawisłe. Majątek przeznaczony na różne szczególne cele nie może być na inne cele obrócony.

§. 23.

e) Nakładanie podatków.

Na zaspokojenie potrzeb gminnych innymi dochodami niepokrytych, nakłada gmina podatki w obrębie własnym.

§. 24.

Sprawowanie policji.

Gmina zawiaduje policją miejscową i wydaje potrzebne rozporządzenia policyjne.

Ona więc stara się:

1. O bezpieczeństwo osób i własności.
2. O utrzymanie dróg, placów publicznych i mostów, z wyjątkiem tych, których utrzymanie do rządu lub do innej osoby należy.
3. O łatwość komunikacji, nienaruszenie granic, oświetlenie, utrzymanie i czyszczenie głównych kanałów i ulic, o utrzymanie wodociągów studzien i innych urządzeń publicznych zakładów kąpielnych.

Do niej należy:

4. Staranie około zaopatrzenia miasta żywnością, nadzorowanie targów, miar i wag.

Ona zawiaduje policją miejscową pod względem:

5. ochędostwa i zdrowia, i urządza instytucje sanitarne.

Nadzoruje:

6. sługi i robotników, czeladź rzemieślniczą fabryczną, wydaje książki służbowe, i czuwa nad wykonywaniem regulaminu służbowego; do niej należy też piecza nad korporacjami przemysłowemi, i ona również sprawuje policją miejscową względem:

7. obyczajności publicznej,

8. bezpieczeństwa od ognia — stanowi przepisy budownicze, czuwa nad ich wykonaniem i wydaje w tej mierze konsensa budownicze.

§. 25.

Opieka nad ubogimi.

Gmina opiekuje się swoimi ubogimi, i dostarcza ku temu środki pieniężne, o ile osobne na ubogich przeznaczone dochody lub prywatne zakłady dobroczynne nie wystarczają.

Gmina zawiaduje miejskimi zakładami dobroczynnymi.

§. 26.

h) Sprawy kościelne.

Do gminy należy zarząd politycznych spraw kościelnych.

§. 27.

i) Sprawy szkolne.

Gmina stara się o założenie, utrzymanie i wyposażenie szkół ludowych, z uwzględnieniem istniejących patronatów szkolnych.

Ustawa krajowa orzecze, jaki wpływ gminie przysłużyć ma na szkoły w ogóle tak przez nią, jako też z innych publicznych funduszków utrzymywane.

§. 28.

Pośredniczenie między prawującemi się.

Gmina stara się ugodą załatwić spory między stronami prawującemi się — a to za

pomocą wybranych przez nią mężów zaufania. Ugody tak zawarte uważane będą jako ugody sądowe i mają moc exekucyi.

Sposób postępowania w tych sprawach, oznaczy osobny regulamin przez władzę gminną ustanowiony.

§. 29.

1) Dobrowolna sprzedaż.

Do gminy należy skuteczzenie dobrowolnej sprzedarzy ruchomości w drodze licytacyi.

§. 30.

B) Zakres działania poruczony.

Gmina zawiaduje wszystkimi sprawami publicznymi, które ustawami będą jej przekazane.

Ona orzeka o sposobie zawiadywania sprawami poruczonymi, jeżeli tenże ustawami nie jest przepisany.

Sprawowanie interesów poruczonych, połączone z wydatkami, przyjmuje gmina tylko za stosownem wynagrodzeniem.

§. 31.

Rok administracyjny.

Rok administracyjny gminy zaczyna i kończy się z rokiem administracyjnym rządowym.

§. 32.

Język urzędowy.

Językiem urzędowym gminy jest bezwzględnie język polski.

Część III.

O reprezentacyi i urządach gminy.

§. 33.

Reprezentacja gminy.

Gminę miasta Rzeszowa zastępuje we wszystkich jej sprawach, rada miasta.

Ona też orzeka stanowczo we wszystkich sprawach gminy, a uchwały jej wykonuje Magistrat, lub też specjalnie do pewnej czynności delegowani członkowie rady miejskiej.

ROZDZIAŁ PIERWSZY. O radzie miejskiej.

§. 34.

Skład i zbiór rady miejskiej.

Rada miejska składa się z 24 członków (radnych miejskich).

Członków rady miejskiej obierają zaprzysięgli obywatele miasta Rzeszowa z grona swojego.

Wnioski mniejszości Radnych PP. Zbyszewskiego, Schaittera, Praszilla, Unsinna, Adamowskiego, Pelara i Richtera do §. 34.

Prawo głosowania czyli wyboru.

§. 35.

Prawo wyboru radnych miejskich, mają następujące osoby, o ile względem nich żadna z przeszkód w §. 38. i 39. wymienionych nie zachodzi.

1. Obywatele miejscy i honorowi miasta Rzeszowa.
2. Należący (przypisani) do gminy, płci męskiej, o ile wchodzą do jednej z następującej kategorii:
  - a) ci, którzy czy to jako właściciele, czy jako dożywotnicy w obrębie gminy posiadają odziedziczoną lub najmniej przed rokiem nabytą nieruchomość (grunt lub dom) podatkowi gruntowemu lub domowemu podlegającą;
  - b) ci, którzy w obrębie gminy prowadzą zatrudnienie podlegające podatkowi zarobkowemu, i z niego od roku przynajmniej 3 złr. rocznego stałego podatku w Rzeszowie opłacają.
  - d) Czynni i pensjonowani lub kwieskowani urzędnicy kraju lub gminy, niemniej urzędnicy zakładów krajowych i gminnych przynajmniej od roku w gminie stale zamieszkali
  - e) Duchowieństwo wyższe, dalej proboszczowie, administratorowie parafii, kapłani miejscowi i katecheci, tudzież pomocnicy duchowni, wszystkich prawnie uznanych

wyznani chrześcijańskich, jakoteż przełożeni klasztorów.

- f) Adwokaci, notaryusze, i doktorowie wszystkich fakultetów, jak niemniej i ci, którzy studia któregośkolwiek wydziału uniwersyteckiego techniczne lub handlowe ukończyli.
  - g) Przełożeni, profesorowie i nauczyciele wszystkich w obrębie miasta istniejących kosztem państwa kraju lub gminy utrzymywanych szkół i zakładów naukowych.
3. Uczestnicy gminy, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku zwyczajnego podatku stałego przynajmniej 40 Złr. rocznie.
  4. Korporacje, stowarzyszenia i zakłady oparte na statutach a mające siedzibę w Rzeszowie.

§. 36.

Współwłaściciele i współdożywotnicy jednej nieruchomości, mają wszyscy razem jeden tylko głos. Nieruchomość uważa się jako jedna, jak długo w księgach gruntowych jedno stanowi ciało, lub pod jedną liczbą konspiracyjną istnieje. Jak długo rzecz nieruchoma jest pod dożywociem, prawo głosowania właściciela oparte na własności tej rzeczy w zawieszeniu zostaje. —

§. 37.

Prawo głosowania służy także niewiastom, jeżeli są właścicielkami albo dożywotniczkami domu lub gruntu w obrębie gminy miasta Rzeszowa położonego.

§. 38.

Wylączone są od prawa głosowania:

- a) Osoby zostające pod władzą ojca, opiekuna lub kuratora, wyjąwszy jeżeli w obrębie miasta Rzeszowa, dom lub grunt jako właściciele lub dożywotnicy posiadają.
- b) Słudzy i osoby żyjące z dziennego lub tygodniowego zarobku.
- c) Ci, którzy jako ubodzy, pobierają wsparcie z funduszków na cele dobroczynne przeznaczonych.
- d) Urzędnicy i słudzy dworu i państwa w cennej służbie będący, jeżeli nie są obywa-

telami miasta lub właścicielami albo do-
żywnotnikami domu lub gruntu.

§. 39.

Wyłączeni od prawa głosowania są:

- a) Ci, których uznano winnymi jakiegokolwiek prostej zbrodni.
- b) Osoby przeciw którym z powodu zbrodni sądowe postępowanie wytoczono, przez czas trwania onegoż.
- c) Ci, których uznano winnymi wykroczenia lub przestępstwa popełnionych z chęci zysku, lub przeciw obyczajności publicznej.

§. 40.

Niewiasty prawo głosowania mające gło-
sują przez swoich mężów lub pełnomocników.

Korporacje, stowarzyszenia i zakłady,
głosują przez zastępców prawnych lub sta-
tutem wskazanych lub też przez pełnomoc-
ników do tego wybranych.

Spółwłaściciele i współżywnotnicy jednego
domu lub gruntu, mianują celem wykonania
prawa głosowania spólnego pełnomocnika.

Zastępcami lub pełnomocnikami, mogą być
tylko osoby mające prawo głosowania.

Zastępca lub pełnomocnik nie może za-
stępywać więcej niż jedną osobę, i winien
wykazać się pełnomocnictwem.

§. 41.

Na radnych miejskich, których liczba w §.
34. jest oznaczoną głosują tylko wyborcy
chrześcijańscy.

§. 42.

Obieralność.

Obieralnemi na członków rady miejskiej
są wszyscy członkowie gminy płeć męską,
mający prawo głosowania, którzy 24. rok życia
ukończyli, a osobą i majątkiem wolno roz-
rządzać mogą.

§. 43.

Wyjęte są od obieralności:

- a) Osoby podlegające jurysdykcji wojskowej
w czynnej służbie będące.,
- b) Czynni urzędnicy i słudzy dworu i rządu,
z wyjątkiem profesorów i nauczycieli przy
zakładach naukowych i szkołach.
- c) Płatni urzędnicy i słudzy kraju, gminy i
zakładów gminnych, jak długo w czyn-
nej zostają służbie.

§. 44.

Wykluczeni zaś od obieralności są:

- a) Krydaryusze i ci, względem których per-
traktacja ugody z wierzycielami rozpoczęta
została, a to tak długo póki trwa pertrak-
tacja krydy lub ugody z wierzycielami,
po jej ukończeniu zaś także wtedy, jeżeli
dłużnik czyli krydaryusz uznanym został
winnym przestępstwa w §. 486. ust. kar.
oznaczonego. —
- b) osoby, które z powodu przewinienia służ-
bowego z chęci zysku popełnionego w dro-
dze dyscyplinarniej urząd lub służbę u-
tracili.
- c) Osoby, które mają spór sądowy z gminą.
- d) Dłużnicy gminy w opłacie długu z pry-
watnego lub służbowego stosunku pocho-
dzącego, zalegający. —

§. 45.

Spisy wyborców.

W gminie prowadzi się spis wszystkich
członków prawo głosowania mających.

Spisy wyborców mają zawierać imiona
i nazwiska wyborców, jakoteż oznaczenie ty-
tułu, na którym ich prawo głosowania jest
oparte.

§. 36.

Przynajmniej na 6 tygodni przed rozpo-
częciem wyborców, mają być spisy wybor-
ców obywateli zaprzysięgłych w urzędzie
gminnym do przeglądu wyłożone,

na widok publiczny wystawione, a w ogło-
szeniu o tem, wyznaczony będzie termin nie-

przekraczalny dni czternastu do wniesienia reklamacji przeciw tym przepisom.

Reklamacje jakie w tym terminie wniesione zostaną rozstrzyga bezwzględnie komisya przez radę miejską do tego z jej grona wybrana, i ogłosi uchwałę swoją przybiciem onęj w ratuszu, a to w miejscu do obwieszczeń urzędowych przeznaczonem.

Przeciw takim uchwałom służy w terminie nieprzekraczalnym trzech dni, licząc od dnia ogłoszenia uchwały; odwołanie się do rady miejskiej, która w tej mierze ostatecznie orzeka.

Stósownie do zapadłych prawomocnych orzeczeń, nastąpi niezwłocznie sprostowanie spisu wyborców.

W ostatnich trzech dniach przed wyborami, nie mogą żadne zmiany w tym spisie czynione być.

Zgromadzenia przedwyborcze, mogą się odbywać przed rozpoczęciem wyborów, w ostatnich dniach 14.

Reklamacje jakie w tym terminie wniesione zostaną rozstrzyga bezwzględnie komisya przez radę miejską do tego z jej grona wybrana, i ogłosi uchwałę swoją przybiciem onęj w ratuszu, a to w miejscu do obwieszczeń urzędowych przeznaczonem.

Przeciw takim uchwałom służy w terminie nieprzekraczalnym trzech dni, licząc od dnia ogłoszenia uchwały; odwołanie się do rady miejskiej, która w tej mierze ostatecznie orzeka.

Stósownie do zapadłych prawomocnych orzeczeń, nastąpi niezwłocznie sprostowanie spisu wyborców.

W ostatnich trzech dniach przed wyborami, nie mogą żadne zmiany w tym spisie czynione być.

Zgromadzenia przedwyborcze mogą się odbywać przed rozpoczęciem wyborów, w ostatnich dniach 14.

§. 37.

Postępowanie przy wyborach.
Burmistrz rozpisuje wybory przynajmniej

na 14 dni przed rozpoczęciem onych, a w ogłoszeniu oznaczy czas i miejsce wyborów.

§. 38.

Wyborami kieruje ustanowiona ku temu przez radę miejską komisya wyborcza.

Do układu komisji tej mogą być mianowani prócz członków rady miejskiej także inni członkowie gminy, którzy prawo głosowania mają. —

§. 38.

Przy wyborach będą następujące przepisy zachowane. —

- a) Każda dzielnica miasta Rzeszowa może jeżeli tego lepszy wymaga porządek, głosować osobno.
- b) W razie zachodzącej wątpliwości, głosujący winien złożyć dowód tożsamości swęj osoby przez świadków komisji znanych.

a) Głosowanie odbywa się pisemnie kartkami, które zawierać mają tyle nazwisk, ile członków rady ma być obranych.

W razie gdyby głosujący większą liczbę nazwisk podał, to natenczas tylko najpierw podani, licząc z góry w liczbie odpowiedniej ważności wyboru mieć będą reszta podanych sama przez się odpada.

Podanie niezupełnej ilości nazwisk nie dokładne oznaczenie niektórych, i podanie między innymi osób niewybieralnych niewłącza ważności głosu, co do podanych nazwisk dokładnie oznaczonych i wybieralnych.

b) Po upływie czasu do głosowania oznaczonego przystąpi komisya wyborcza do obliczenia głosów.

c) Wybranymi uważają się ci, którzy bezwzględną większość złożonych głosów uzyskali. —

Jeżeliby takiej większości za pierwszym głosowaniem nie osiągnięto, wtedy przystępuje się do wtórego ściślejszego wyboru pomiędzy osobami, które po obranych przy pierwszym głosowaniu najwięcej głosów otrzymały.

Do ściślejszego wyboru przedstawia komisya dwa razy tyle kandydatów, ile członków jest jeszcze do wybrania.

W razie równości głosów rozstrzyga losowanie, kto przy ściślejszym wyborze ma być na kandydata podany.

Głos dany osobie nie przedstawionej na kandydata przy ściślejszym wyborze czyni kartkę nieważną.

W razie równości głosów przy ściślejszym wyborze rozstrzyga los.

d) Po zamknięciu wyborów przedłoży komisya wyborcza spisany z nich protokół radzie miejskiej wraz z wszelkimi załącznikami, która to dopiero tak ukończenie wyborów jak nazwiska obranych osób ogłosi.

§. 39.

Bliższe przepisy o postępowaniu przy wyborach zawarte będą w regulaminie wyborów, który rada miejska za każdym razem ułoży i ogłosi.

§. 40.

Przyjęcie wyboru.

Jeżeli kto w ciągu 8 dni po zawiadomieniu go o zapadłym nań wyborze, przyjęcia wyboru wyraźnie nie odmówił, uważa się, iż wybór przyjął.

§. 41.

Wybory uzupełniające.

Dla uzupełnienia miejsc wakujących z powodu odmówionego przyjęcia wyboru, winien się odbyć niezwłocznie nowy wybór.

Wszystkie inne postanowienia dotyczące postępowania przy wyborach, mają być zachowane i przy wyborach uzupełniających.

Gdyby jednak przy tym uzupełniającym wyborze, potrzebnej liczby członków rady miejskiej nie uzupełniono, wtedy rada miejska z kolei powoła na członków osoby tych obywateli, którzy przy pierwszych głównych wyborach największą ilość głosów otrzymali.

Przy tym nowym wyborze służyć za podstawę spisy wyborców dla poprzedniego wyboru sporządzone, zaś nowe ogłoszenia tychże spisowi reklamacje przeciw nim miejsca mieć nie mogą.

§. 42.

Obrany członek rady miejskiej nie może żadną instrukcją być związany.

§. 43.

Ukonstytuowanie rady miejskiej.

Rada miejska ukonstytuuje się, skoro wybory będą ukończone i przynajmniej trzy czwarte części nowo obranych członków wybór przyjmie.

§. 44.

Sprawdzenie wyborów i rozstrzygnięcie reklamacji.

Ukonstytuowana Rada miejska rozpoznaje akt wyboru, i rozstrzyga ostatecznie o ważności pojedynczych wyborów, tudzież o reklamacjach przeciw wyborom, które w terminie nieprzekraczalnym dni ośmiu, licząc od dnia ogłoszenia wyboru, do niej wniesione być mają.

§. 45.

Dla uzupełnienia miejsc wakujących w skutek nieważności wyboru, rozpisze rada miejska nowo ukonstytuowana niezwłocznie nowy wybór, według postanowień §. 41. tego statutu.

§. 46.

Wybór burmistrza i jego zastępcy.

Burmistrza obiera rada miejska, z pomiędzy obywateli miejskich, zastępcę zaś wyłączenie z grona swojego.

do §. 46.

Burmistrza obiera rada miejska z członków gminy, którzy mają prawo głosowania, zastępcę zaś wyłącznie z grona swego.

§. 47.

Do wyboru burmistrza, będą wszyscy członkowie rady miejskiej wezwani.

Członek, któryby wezwany do takiego wyboru nie przybył, lub przed onego ukończeniem się oddalił, jeżeli nieobecności swój lub oddalenia się dostatecznie nieusprawiedliwi, traci swój mandat i przed upływem lat trzech do rady miejskiej obrany być nie może.

Do wyboru burmistrza konieczną jest o-

becność przynajmniej 18 członków rady miejskiej. —

Obranym jest ten, którego najwięcej głosów otrzyma członków obecnych.

Gdyby taka większość przy pierwszym głosowaniu uzyskana nie była, wtedy wybór tak długo się powtarza, dopóki jeden z kandydatów tej większości nie otrzyma.

Zastępcę burmistrza obiera się bezwzględnie większością głosów na posiedzeniu członków rady miejskich obecnych. —

§. 48.

Wybór burmistrza potwierdza Monarcha. Skoro potwierdzenie nastąpi, burmistrz w obecności rady miejskiej i ciała radczego Magistratu złoży przysięgę do rąk marszałka sejmiku krajowego, lub też od tego wyznaczonego delegata, ślubując sumienne pełnienie poruczonych mu obowiązków.

Zastępca burmistrza składa taką samą przysięgę do rąk burmistrza na zgromadzeniu rady miejskiej.

§. 49.

Trwanie urzędu.

- a) Członków rady miejskiej.
(radnych miejskich).

Radni miejscy będą na lat trzy obrani.

Na trzy miesiące przed upływem tego czasu, rozpisze rada miejska nowe wybory.

Aż do ukonstytuowania nowo obranej — dawna rada w urzędowaniu pozostanie.

Członkowie rady ustępujący, mogą na nowo być obrani.

Gdyby przed czasem zwyczajnych wyborów przez śmierć lub innym sposobem ubył dwóch radnych, wtedy dla uzupełnienia rady, zarządzi się wybór oddzielny, na podstawie ostatniego spisu wyborców. Jednakże każdy taki wybór tylko do czasu zwyczajnych wyborów ważny być może. —

§. 50.

- b) Burmistrza i jego zastępcy.

Burmistrza i zastępcę obiera rada miejska na czas trwania swego.

Ustępujący, mogą być powtórnie obrani. Burmistrz obejmuje urząd z dniem złożenia przysięgi. —

§. 51.

Inne stosunki urzędowe.

Członkowie rady miejskiej urzędują bezpłatnie. Za sprawowanie interesów gminy po za jej obrębem mogą żądać wynagrodzenia.

Płace i inne emolumenta burmistrza, ustanawia rada miejska na cały czas jego urzędowania.

Burmistrzowi, który przez lat dwanaście nieprzerwanie ten urząd piastował, może rada miejska po jego ustąpieniu z urzędu wyznaczyć stosowną emeryturę. —

Gdyby zastępca dłuższy czas zastępował burmistrza wyznaczy mu rada stosowne wynagrodzenie.

§. 52.

Burmistrz i jego zastępca muszą w Rzeszowie stałe mieć zamieszkanie. —

§. 53.

Wystąpienie z urzędu i utrata onegoż.

Burmistrz i jego zastępca nie mogą bez zezwolenia rady złożyć urzędowania swojego.

§. 54.

Radni miejscy tracą swój urząd na zawsze lub czasowo, jeżeli względem nich zajdzie lub odkryta będzie taka okoliczność, któraby tch od prawa głosowania lub też od obieralności na zawsze lub czasowo wyłączała lub wykluczała. Radnych miejskich, którzy bez ważnych powodów przez trzy miesiące na posiedzenia nie przybywają, może rada miejska uznać za występujących.

Burmistrz i jego zastępca, mogą być także suspendowani lub usunięci z urzędu, jeżeli się okażą winnymi szczególnego zaniedbania obowiązków urzędowych. O takim suspendowaniu lub usunięciu, wyrokuje rada miejska ostatecznie. —

Do zaspensowania lub usunięcia burmistrza lub jego zastępcy, jest obecność naj-
mniej 18 członków rady miejskiej konieczną.

§. 55.

Rozwiązanie rady miejskiej.

W razie rozwiązania rady miejskiej przez władzę rządową, mają być ogłoszone i rozpisane nowe wybory najdalej do sześciu tygodni. —

Zanim wybór nowej rady miejskiej dokonany będzie, pozostaje burmistrz na swój posadzie, sprawuje bieżące gminy interesy, i wykonuje przy wyborach przysługujące radzie miejskiej prawa. Od rozporządzenia radę miejską rozwiązującego przysłuży także prawo odwołania się do Ministerium stanu.

ROZDZIAŁ DRUGI.

O Magistracie i innych urządach gminy.

§. 56.

Magistrat.

Magistrat składa się z burmistrza, w razie jakiej przeszkody z jego zastępcy, jakoteż z radców Magistratu i urzędników pomocniczych.

§. 57.

Izba obrachunkowa.

Izba obrachunkowa podlega bezpośrednio radzie miejskiej. Jest ona organem pomocniczym rady miejskiej w czynnościach kontroli i organem pomocniczym Magistratu w załatwieniu spraw rachunkowych.

§. 58.

Mianowanie urzędników.

Rada miejska mianuje urzędników gminy i zakładów gminnych na przedstawienie magistratu.

Radcy i sekretarze Magistratu, jakoteż naczelnik izby obrachunkowej, są stałymi urzędnikami. Rada miejska postanowi, jakie inne posady służbowe mają być stałymi urzędnikami obsadzone. Stali urzędnicy gminy złożą do rąk burmistrza w obecności ciała radnego magistratu przysięgę na sumienne pełnienie poruczonych im obowiązków.

Radcy magistratu i naczelnik izby obrachunkowej nie mogą między sobą w stosunku

pokrewieństwa lub powinowactwa aż do czwartego stopnia włącznie zostawać.

W takimże stosunku nie mogą także między sobą zostawać naczelnicy biur i urzędów pomocniczych z swoimi podwładnymi.

§. 59.

Uwolnienie od służby.

O uwalnianiu od służby (pensjonowaniu, kwieskowaniu lub oddaleniu) urzędników i sług gminy, orzeka rada miejska, a od jej to orzeczenia wolno stronie interesowanej odwołać się do wydziału gminy wyższej.

§. 60.

Zewnętrzne oznaki służbowe.

Rada miejska ustanowi zewnętrzne oznaki służbowe tak dla burmistrza jak reszty jej urzędników, jako też sposób umundurowania i uzbrojenia sług gminy i straży bezpieczeństwa.

Część IV.

Zakres działania reprezyntacyi i urzędów gminy.

ROZDZIAŁ PIERWSZY.

Zakres działania rady miejskiej.

§. 61.

W ogólności.

Głównem zadaniem rady miejskiej jest, w granicach ustawami oznaczonych, zastępować gminę w wykonywaniu jej praw i obowiązków, wydawać imieniem gminy postanowienia obowiązujące i zarządzać wykonanie onych. Rada miejska winna strzedz wszechstronnie dobra i honoru gminy i starać się o zaspokojenie jej potrzeb.

Ona jest władzą zwierzchnią miasta we wszystkich sprawach gminy.

§. 62.

Do zakresu działania rady miejskiej należy:

- a) rozstrzyganie w sprawach administracyjnych gminy i
- b) kontrolowanie czynności magistratu i innych

urzędów gminnych, tak w sprawach własnych gminy, jako też i w sprawach gminie poruczonych.

A §. 63.

Rozstrzyganie w sprawach administracyjnych.

Rada miejska orzeka i uchwała we wszystkich sprawach administracyjnych gminy.

W szczególności rozstrzyga rada miejska w sprawach administracyjnych jej niniejszym statutem zastrzeżonych, tudzież w tych które sama swojej decyzji zastrzeże lub, które w drodze odwołania się, jej przedłożone będą.

§. 64.

Sprawy radzie miejskiej zastrzeżone.

Do spraw rady miejskiej zastrzeżonych należą:

- a) Organizacja urzędów gminy; oznaczenie liczby urzędników i sług gminy, tudzież wszystkich osób od gminy płatnych, wydawanie przepisów dyscyplinarnych dla urzędników i sług gminy, jakoteż orzekanie o ich obowiązkach i uzdolnieniu, jakie posiadać powinny.
- b) Stanowienie płac pensyi i innych emolumentów dla urzędników i sług gminy, dla ich wdów i sierot.
- c) Wydawanie instrukcyi i regulaminów dla siebie i urzędników gminy.
- d) Stanowienie opłat od stron za czynności urzędów gminy w ich interesie podejmowane.
- e) Mianowanie jakoteż uwalnianie urzędników od służby przełożonych i nauczycieli w szkołach i innych zakładach naukowych miejskich, i przyznanie emolumentów dla ich wdów i sierot. Mianowanie niższych urzędników, może jednak rada miejska burmistrzowi lub magistratowi poruczyć.
- f) Udzielanie zaliczek na płace i przyznawanie nie systemizowanych emolumentów, kosztów podróży, wynagrodzeń, zapomóg i nagród dla urzędników i sług gminy, jako i dla innych osób używanych w służbie gminy.

g) Dozwolenie urlopów burmistrzowi lub jego zastępcy jakoteż innym urzędnikom, jeżeli urlop tych ostatnich ma trwać dłużej jak sześć tygodni.

§. 65.

Decyzji rady miejskiej jest także zastrzeżone:

- a) Stanowienie zasad zarządu majątku gminy, a w szczególności oznaczenie sposobu wykonywania należącego gminie prawa propinacyi t. j. wyłącznego prawa wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych.
- b) Oznaczenie opłaty propinacyjnej od przywozu, wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych. —
- c) Wydawanie konsensów na wyszynk napojów propinacyjnych na dłużej niż na lat trzy.
- d) Nabywanie nieruchomości lub praw takich, które według ustaw za rzeczy nieruchome są uważane, zbywanie majątku gminy, przyjmowanie zobowiązań wieczystych, udzielanie prawa służebnictwa lub zastawu, i przyjmowanie poręczenia — zaciąganie pożyczek i operacje kredytowe.

Jeżeli w sprawach tu wyliczonych wartość przedmiotu w kapitale 5.000 Zfr. przenosi, wtedy uchwała na zawarcie interesu, aby miała ważność musi być powzięta na dwóch nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach, odbytych w obecności przynajmniej trzech czwartych części członków rady miejskiej.

Zbywanie rzeczy nieruchomej lub prawa uważanego za rzecz nieruchomą, jeżeli wartość takiej rzeczy lub prawa 10.000 Zfr. przenosi, jakoteż zaciąganie pożyczek i przyjęcie poręczenia, jeżeli pożyczka lub suma poręczyć się mająca z doliczeniem długów, gminę już obciążających, przenosi sumę rocznego dochodu z przecięcia lat sześciu obliczaną, nie może mieć miejsca jak tylko za zezwoleniem wydziału gminy miejskiej.

- e) Lokowanie kapitałów.
- f) Przyjęcie lub zrzeczenie się spadku lub legatu.

Gdyby wartość spadku lub legatu 5.000 Złr. przenosiła, wtedy uchwała na zrzeczenie się zapaść musi w sposób wyżej pod d wskazywany.

- g) Stawianie kosztem gminy nowych budowli lub przekształcenie albo znoszenie istniejących.
- h) Zawieranie, rozwiązywanie, i zmiany kontraktów najmu i dzierżaw.
- i) Zawieranie, rozwiązywanie, i zmiany innych kontraktów o ile rada miejska nie uzna za rzecz stósowną, czynności te burmistrzowi lub Magistratowi poruczyć.
- k) Zezwalanie na rozpoczęcie procesu lub na odstąpienie od niego, i na zawieranie ugód w sprawach rozpoczętych.
- l) Przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem przewidziane, o ile takowe instrukcją rady miejskiej burmistrzowi lub Magistratowi poruczone nie będzie, tudzież przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem nieprzewidziane.
- m) Umarzanie należitości wątpliwych lub takich, które odebranymi być nie mogą.
- n) Opuszczanie zaliczek danych urzędnikom lub sługom na ich płać, jak niemniej darowanie należących gminie zwrotów z uchybień rachunkowych.

§. 66.

Do rady miejskiej należy nakładanie i pobór dodatków gminnych do podatków monarchicznych, tudzież nakładanie i pobór nowych podatków gminnych, równie jak ustanawianie zasad rozkładu i poboru tych podatków, jako i innych ciężarów gminnych, o ile te zasady ustawami krajowemi nie są oznaczone.

Dodatki gminy do podatków monarchicznych będą rozkładane w miarę tych podatków na wszystkie osoby, które w gminie miasta Rzeszowa upodatkovany majątek lub dochód posiadają, lub też w niej czynność podatkowi ulegającą wykonywają.

Do ważności uchwały dotyczącej nakładania dodatków, równie jak zaprowadzenia nowych lub podwyższenia istniejących po-

datków gminnych, potrzeba aby też na dwóch nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach powzięta była.

§. 67.

Następujące podatki mogą tylko w moc osobnej ustawy krajowej być zaprowadzone.

- a) Dodatki gminne do podatku konsumcyjnego, o ile one przekraczają taryfę dla miasta Rzeszowa ogłoszoną. Dodatki te odnoszą się tylko do konsumcyi w obrębie miasta.
- b) Dodatki gminne do innych podatków monarchicznych stałych i niestałych, przenoszące 25% tych podatków.
- c) Podatek czynszowy nakładany w miarę opłaconego czynszu mieszkalnego lub w miarę oszacowanej wartości tego czynszu, jeżeli ten podatek przechodzi 6 cent. od każdego reńskiego czynszu. Wypływające z prawa propinacyi opłaty od przywozu, wyrobu i wyszynku trunków propinacyjnych nie mogą być uważane jako dodatki do podatku konsumcyjnego.

§. 68.

Dalsze decyzyi rady miejskiej zastrzeżone przedmioty są:

- a) Stanowienie lub zmiany cen artykułów potrzebnych do utrzymania życia.
- b) Przyjęcie do gminy lub odmówienie przyjęcia wedle ustawy z 3. grudnia 1863 nadanie prawa obywatelstwa miejskiego i honorowego, tudzież względem utraty obywatelstwa, wyznaczenie taks od przyjęcia do gminy i nadawania prawa obywatelstwa miejskiego, tudzież uwolnienie od zapłaty onych.
- c) Rozstrzyganie w sprawach utraty lub odzyskania prawa głosowania i obieralności.
- d) Wykonywanie służących gminie praw patronatu kolatorstwa i rozdawania stypendyów jako innych miejsc fundacyjnych
- e) Zawiadywanie, nadzorowanie, zakładanie i utrzymywanie szkół ludowych i średnich w granicach ustawą krajową oznaczonych.

Wskazywanie potrzeb...
nie przed... jak w...
pewnych...
§ 67

Wskazywanie potrzeb...
nie przed... jak w...
pewnych...
§ 68

Wskazywanie potrzeb...
nie przed... jak w...
pewnych...
§ 69

Wskazywanie potrzeb...
nie przed... jak w...
pewnych...
§ 70

f) Wykonywanie prawa petycyi w sprawach gminy.

g) Uchwalanie projektów do zmiany statutu miejskiego lub do zmiany obrębu miasta. Uchwała jednak w takich projektach, aby była ważną, musi być na dwóch nie prędczej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach powzięta i przez sejm krajowy zatwierdzoną.

§. 69.

B) Wykonywanie kontroli w ogóle.

Rada miejska czuwa nad tem, ażeby wszystkie sprawy stósownie do jej uchwał i do istniejących ustaw ku pożytkowi gminy załatwiane były. Wszystkie organa gminy podlegającej nadzorowi. — Ona ma prawo wglądać w działania tych organów, żądać złożenia aktów, dokumentów, rachunków i raportów a w szczególnych wypadkach może nawet sobie zastrzedz rozstrzygnięcie.

§. 70.

Co do zarządu majątkiem.

Rada miejska będzie szczególnie o to się starać, aby majątek gminy ruchomy i nieruchomy za pomocą inwentarza w ciągłej ewidencji był utrzymany, jak niemniej w taki sposób tymże majątkiem będzie zarządzać, jaki do pozyskania największego przyczynić się zdoła. —

§. 71.

Ustanowienie budżetu.

Rada miejska rozpoznaje i ustanawia budżet dochodów i wydatków kasy miejskiej co-rocnie na podstawie inwentarzów i rachunków. —

Projekt do budżetu przedłoży Magistrat radzie miejskiej na trzy miesiące przed rozpoczęciem każdego roku administracyjnego. Na dni 14 przed roztrząsaniem tego projektu w radzie miejskiej, przejrzanie onego każdemu członkowi gminy jest dozwolone. —

Wskazywanie potrzeb...
nie przed... jak w...
pewnych...
§ 71

Wskazywanie potrzeb...
nie przed... jak w...
pewnych...
§ 72

Wskazywanie potrzeb...
nie przed... jak w...
pewnych...
§ 73

Wskazywanie potrzeb...
nie przed... jak w...
pewnych...
§ 74

§. 72.

Roztrząsanie rachunków i szkontrowanie kas.

Również rada miejska roztrząsa i zatwierdza roczne rachunki z przychodów i wydatków kasy miejskiej.

Na dni 14 przed roztrząsaniem rachunków w radzie miejskiej wolno takowe każdemu członkowi gminy przejrzeć.

W razie dostrzeżonych uchybień w rachunkach, wyrokuje rada miejska przeciw osobom za nie odpowiedzialnym z zastrzeżeniem dalszego postępowania podług istniejących przepisów.

Rada miejska zarządza także szkontrowanie kas miejskich, a w razie potrzeby likwidacyi onych.

§. 73.

Rostrzyganie zażaleń.

Rada miejska rozstrzyga ostatecznie wszystkie zażalenia, wnoszące do niej, przeciw rozporządzeniom burmistrza, Magistratu i innych organów miejskich i to w sprawach własnych gminy.

§. 74.

Sprawy zakładów i funduszów gminy.

W sprawach zakładów i funduszów, które pod zarządem gminy zostają, posiada rada miejska taki sam zakres działania jaki jej w innych sprawach gminy, o ile fundacye lub umowy inaczej nie postanawiają przysłużyć.

§. 75.

Sposób załatwienia praw.

Rada miejska załatwia sprawy jej decyzyi zastrzeżone na walnych zgromadzeniach.

Wolno jej jednak rozstrzyganie pewnych spraw swoim sekcjom mianowanym od siebie komisjom, lub też burmistrzowi albo Magistratowi poruczyć.

§. 76.

Posiedzenia.

Rada miejska zgromadza się na walne posiedzenia ile razy tego zajdzie potrzeba.

Liczbę i czas zwykłych posiedzeń, ustanowi rada miejska.

Nadzwyczajne posiedzenia mogą tylko przez burmistrza lub tegoż zastępcę być zwołane.

Na pisemne zażądanie sześciu radnych, burmistrz jest obowiązany najdalej w ciągu trzech dni nadzwyczajnie zwołać posiedzenie.

Gdyby publiczność zachowaniem się swoim obradom przeszkadzała lub wcale wolność onych naruszała przewodniczący po bezskutecznym napomnieniu do porządku zarządzi usunięcie publiczności.

§. 77.

Posiedzeniom rady miejskiej przewodniczy burmistrz, a w razie przeszkody, jego zastępca.

§. 78.

Posiedzenia rady miejskiej są jawne. Na przedstawienie jednak przewodniczącego, lub sześciu radnych, może rada miejska na poufne uchwalić posiedzenie.

Obrady nad rachunkiem i budżetem gminy muszą być jawne.

Gdyby publiczność zachowaniem się swoim obradom przeszkadzała lub wcale wolność onych naruszała, przewodniczący po bezskutecznym napomnieniu do porządku zarządzi usunięcie publiczności.

§. 79.

Do powzięcia uchwał, jest obecność przynajmniej dwóch trzecich części radnych konieczną, wyjąwszy wypadki, dla których w niniejszym Statucie odmiennie istnieją postanowienia.

§. 80.

Jeżeli przedmiot rozprawy lub głosowanie jednego z radnych, jego żony lub krewnych, albo powinowatych aż do czwartego stopnia włącznie dotyczy, natenczas tenże radny przy owej obradzie obecnym być nie może.

§. 81.

Aby uchwały rady miejskiej ważność mieć mogły jest bezwzględna większość głosów

obecnych na posiedzeniu członków konieczną, o ile statut niniejszy inaczej nie postanawia.

Przewodniczący w razie równości głosów rozstrzega.

Przy wyborach i w sprawach dotyczących się osobistości, tylko tajne głosowanie miejsce mieć może.

§. 82.

Protokół posiedzeń.

Z czynności rady miejskiej spisuje się protokół, który przewodniczący i dwaj na posiedzeniu obecni i od zgromadzenia do tego upoważnieni członkowie podpisują.

Protokół ten przechowuje się w archiwie miejskim.

ROZDZIAŁ DRUGI.

§. 83.

Zakres działania burmistrza.

§. 84.

W ogólności.

Burmistrz jest zawiadującym i wykonywającym organem gminy, on reprezentuje gminę jako osobę moralną na zewnątrz, jest przełożonym urzędów miejskich, i kieruje czynnościami tychże.

Odpowiada gminie za czynności urzędowe tak własne jak i urzędów miejskich, a za czynności w sprawach poruczonych także rządowi.

§. 85.

Burmistrz wprowadza w wykonywanie uchwały rady miejskiej, sposobem przez nią wskazanym. —

§. 86.

Gdyby burmistrz sądził, że uchwała rady miejskiej z ustawami obowiązującymi w społeczności zostaje, ma on natenczas prawo, wykonanie owej uchwały wstrzymać, będzie jednak obowiązany, sprawę dotyczącą radzie miejskiej na najbliższym zwyczajnym posiedzeniu do powtórnego rozpoznania przedłożyć.

Jeżeliby zaś rada miejska od swęj uchwały odstąpić nie chciała, przedstawi burmistrz rzecz niezwłocznie jeżeli się odnosi do spraw wła-

opieczny na podstawie członków koniecznie
nie ma stanu niniejszy inacez nie postanawia
przewodniczący w razie równości gło-
sów rozstrzyga.

Przy wyborach i w sprawach trybunałów
się osobiście, tylko inne głosowanie nielose
może.

ROZDZIAŁ DRUGI

Zakres działania burmistrza.

Burmistrz jest zawiadującym i wykonującym
organem gminy, on reprezentuje gminę
jako osobę moralną na rewizjach jest prze-
wodzącym w dziedzinie miejskiej i kieruje czyn-
nościami gminy.

Burmistrz wprowadza w wykonywanie
uchwały rady miejskiej, sposobem przez nią
wskazanym.

snych, wydziałowi gminy wyższej, jeżeli zas
dotyczy spraw poruczonych namiestnikowi,
o tem jego postanowieniu radę miejską za-
wiadomi.

§. 87.

Burmistrz ma także prawo, wszystkie u-
chwały sekcji rady miejskiej komisji przez
radę miejską wysadzonej, w tym jednak tylko
razie zasuspendować, jeżeli takowe uchwałom
rady miejskiej lub też ustawom sprzeciwiają
się. W zawieszeniu pozostawione uchwały
będzie on jednak obowiązany radzie miejskiej
do decyzji przedłożyć.

§. 88.

W sprawach należących do zakresu dzia-
łania Magistratu, dla których instrukcyja przez
radę miejską wydać się mająca załatwienia
kolegialnego nie przepisuje, decyduje burmistrz
samodzielnie.

§. 89.

Dokumenta, mocą których gmina zobowią-
zania względem trzech osób zaciąga, podpisuje
burmistrz i trzech członków rady miejskiej.

§. 90.

Burmistrz wykonuje władzę dyscyplinarną
nad podwładnymi urzędnikami i sługami.

W wykonywaniu tej władzy mocen jest
burmistrz zarządzić zawieszenie płacy, a nawet
tymczasowe usunięcie od służby, winien on
jednak rzecz tę radzie miejskiej na najbliższem
posiedzeniu do ostatecznej decyzji przedstawić.

§. 91.

Prawem równie jak obowiązkiem jest bur-
mistrza zarządzać od czasu do czasu szkonto-
wanie kas miejskich, tudzież kas wszystkich
pod nadzorem gminy zostających zakładów i
funduszów, i brać udział w tej czynności.

W razie uznaniej przez radę miejską po-
trzeby, może burmistrz także likwidacją tychże
kas zarządzić. —

§. 92.

Zastępca burmistrza.

W razie przeszkody, zastępuje burmistrza
naznaczony zastępca.

ROZDZIAŁ TRZECI.
Zakres działania magistratu.

§. 93.

W ogólności.

Magistrat jest organem wykonawczym
gminy pod kontrolą rady miejskiej.

Tenże zarządza pod kierownictwem bur-
mistrza sprawami gminy i zostających pod jej
zarządem zakładów i funduszów załatwia bie-
żące czynności i uchwała we wszystkich spr-
wach jemu przykazanych.

§. 94.

Zarząd majątkiem.

Magistrat jest obowiązany, majątkiem gminy
i zakładów téjże jak najkorzystniej zarządzać
przyczem winien się ściśle trzymać w obrębie
budżetu i zasiągać upoważnień od rady miej-
skiej co do wydatków, których zatwierdzenie
radzie jest zastrzeżone

Do wydatków niezbędnych budżetem nie-
objętych musi Magistrat zezwolenie osobne
rady miejskiej uzyskać.

§. 95.

Wykonywanie policyi.

Magistrat wykonywa policyę miejscową,
i strzeże porządku i bezpieczeństwa w obrębie
gminy. On rozsądza sprawy przestępstwa prze-
ciw miejscowym rozporządzeniom policyjnym
popelnione. Także przestępstwa ulegają karze
pieniężnej aż do 100 Złr. lub w razie nie-
możności uiszczenia kary pieniężnej aresztowi,
wymierzając za każdą 5 złr. jeden dzień aresztu.

Kary pieniężne wpływają do kasy miej-
skiej i będą na cele dobroczynne, które rada
miejska oznaczy, obrocone.

§. 96.

Ściąganie należności.

Podatki gminne, taksy, kary policyjne i
wszelkie inne należności gminne, ściąga ma-
gistrat sposobem względem ściągania należy-
tości rządowych przepisany.

Przebieganie przez Magistrat
względem podatku i innych należno-
ści gminnych, nieograniczone jest w swoim zakresie
jakie są należne na podobne przebieganie
przebieganie co do należności rządowych wy-
datkach.

Rada miejska wyda rozporządzenie, podług
którego sprawy w magistracie załatwiane
będą.
Ten rozkaz oznaczy sprawy, w któ-
rych magistrat kolegialnie obradować i uchwa-
ląc obowiązany będzie.

Burmistrz lub jego zastępca przedwła-
dzy kolegialnym posiedzeniem z magistracie
i kieruje obradami.
Bez przewodniczącego burmistrza lub jego
zastępcy, nie może w magistracie żadna u-
chwała być powzięta.

Ubezpieczenie nieruchomości i tacy.
Każdy wydatki i stęga kasyi odpowiednia
za powierzone mu czynności lub stępy.

Część V.

Stowarzyszenia gminy do których przynależy i do nich
administracyjnych funkcji.

W sprawach zakresu samostanowienia pod-
lega gminie miasta (kaszowa bezpośrednio wy-
działowi, a względnie sekcji województwa,
lub ustawa krajowa postanowionej wyżej
kasyi.

Jeżeli krajowy zarząd nie ma na to po-
stępowania swego wydziału, lub komisji wy-
szę, sądy majątek gminy, tudzież zakładów
i fundacji pod zarządem gminy będących.

On jest odpowiedzialny za wszelkie należno-
ści i kasyi miejskiej do kasyi magistratu

Przekroczenia przeciw przepisom, wydanym względem podatków i innych należności gminnych, ulegają takim samym karom, jakie są nałożone na podobne przekroczenia przepisów co do należności rządowych wydanych.

§. 97.

Regulamin.

Rada miejska wyda regulamin, podług którego sprawy w magistracie załatwiane będą.

Ten regulamin oznaczy sprawy, w których magistrat kolegialnie obradować i uchwalać obowiązany będzie.

Burmistrz lub jego zastępca przewodniczy kolegialnym posiedzeniom w magistracie i kieruje obradami.

Bez przewodnictwa burmistrza lub jego zastępcy, nie może w magistracie żadna uchwała być powzięta.

§. 98.

Odpowiedzialność urzędników i sług.

Każdy urzędnik i sługa gminy odpowiada za powierzone mu czynności lub służby.

Część V.

Stosunek gminy do władz krajowych i do władz administracyjnych Państwa.

§. 99.

a) W sprawach zakresu samoistnego.

W sprawach zakresu samoistnego podlega gmina miasta Rzeszowa bezpośrednio wydziałowi, a względnie sejmowi krajowemu, lub ustawą krajową postanowionej wyższej gminy.

§. 100.

Sejm krajowy czuwa nad tem za pośrednictwem swego wydziału, lub gminy wyższej, ażeby majątek gminy, tudzież zakładów i fundacji pod zarządem gminy będących, nie był uszczuplonym.

Od jego potwierdzenia zawisła ważność uchwał rady miejskiej do zarządu majątkiem

gminnym odnoszących się, w wypadkach niniejszym statutom wymienionych.

On rozstrzega także zażalenia i odwołania się od wyroków i uchwał rady miejskiej zapadłych w sprawach zakresu samoistnego, o ile w takowych rada miejska według tego statutu ostatecznie nie orzeka.

§. 101.

b) W sprawach poruczonych.

W sprawach poruczonych podlega gmina miasta Rzeszowa Namiestnikowi.

Postanowienia przemijające.

§. 102.

Wybór i ukonstytuowanie pierwszej rady miejskiej.

Skoro tylko statut niniejszy otrzyma moc obowiązującą, zarządzi obecna rada miasta Rzeszowa wybory rady miejskiej i pełnić będzie przy tych wyborach czynności w niniejszym statucie radzie miejskiej przekazane.

Po ukończeniu wyborów i skoro przynajmniej trzy czwarte części nowo wybranych oświadczą się, iż wybór przyjmują, otrzyma każdy z nich od przewodniczącego lub tymczasowego burmistrza poświadczenie wyboru, które mu daje wstęp do rady miejskiej.

Jednocześnie z zebraniem się trzech czwartych części nowo wybranych członków rady miejskiej, dotychczasowa rada jako rozwiązana uważana będzie. Nowe zgromadzenie ukonstytuuje się pod przewodnictwem członka wiekiem najstarszego i zawiadomieniem publiczności.

Gdy ważność wyborów przynajmniej względem 18 członków nowo wybranych uznana zostanie, przystąpi rada miejska niezwłocznie do wyboru burmistrza i tegoż zastępcy według postanowień niniejszego statutu.

§. 103.

O sposobie załatwiania spraw.

Aż do chwili wydania nowych instrukcji urzędowych i regulaminu, będą wszelkie

sprawy w radzie miejskiej, magistracie, i w innych urzędach miejskich w sposób do tychczas używany, załatwiane, jeżeli takowy nie zostanie w sprzeczności z niniejszym statutem, w którym to razie zarządzenia stosowne natychmiast wydane być mają.

Rzeszów dnia 27. Stycznia 1866.

Felix Holzer

burmistrz miasta Rzeszowa.

Rada miejska:

senior wydziału

Józef Adamowski.

- Jan A. Pelar.
- Ferdynand Schaitter.
- Alexy Nyrkowski.
- Leon Schott.
- Jan Janda
- Jan Czarnecki.
- Ludwik Proczkowski.
- Dominik Prentki.
- Edward Praschill.
- Wilhelm Hess.
- Józef Maurer.
- Ludwik Morawski.
- Dr Wiktor Zbyszewski.
- Karol Richter.
- Jan Romański.
- Rudolf Unsinn.
- Jan Szpis.

